

УКРАЇНА

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

вул. М. Грушевського, 1, м. Чернівці, 58002, тел. (0372) 55-29-66, факс 57-32-84,
E-mail: doncv@ukr.net Код ЄДРПОУ 39301337

21.04.2022 № 01-34/679

На № _____ від _____

Керівникам місцевих органів управління освітою територіальних громад

Директорам закладів фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти та закладів освіти комунальної власності Чернівецької обласної ради

На виконання п.5 доручень за результатами наради, проведеної під головуванням Прем'єр-міністра України від 15.04.2022 просимо забезпечити проведення в усіх закладах освіти (в тому числі закладах дошкільної освіти) занять із учасниками освітнього процесу з метою вивчення ризиків, пов'язаних із вибухонебезпечними чи підозрілими предметами, та правил поводження з такими предметами.

Формат таких занять встановити, виходячи з діючого режиму роботи закладів освіти, визначених наказом Департаменту освіти та науки обласної військової адміністрації від 10.03.2022 № 69 «Про організацію освітнього процесу у закладах освіти Чернівецької області на час воєнного стану».

Повідомляємо, що інформаційні матеріали щодо ризиків, пов'язаних із вибухонебезпечними чи підозрілими предметами, та правил поводження з такими предметами розміщені на сайті Департаменту освіти і науки облвійськадміністрації та Центру якості освіти. Пам'ятка та рекомендації додаються. Аналогічну інформацію пропонуємо розмістити на сайтах/соціальних мережах закладів освіти.

Також інформуємо, що керівникам місцевих органів управління освітою, директорам закладів освіти було надіслано алгоритм дій у разі виявлення предмета, підозрілого на вибуховий пристрій (лист ДОН ОВА від 15.03.2022 № 01-34/542) та щодо навчання з мінної безпеки на спеціальній онлайн платформі для керівників та відповідальних осіб з цивільного захисту закладів освіти області (лист ДОН ОВА від 08.04.2022 № 01-34/630).

Інформацію щодо проведеної роботи із зазначеного вище питання просимо до 03.05.2022 надіслати Центру якості освіти на електронну адресу analitykcv@ukr.net з позначкою «Вибухонебезпечні предмети».

Додаток: на 4 арк.

Директор Департаменту
Світлана Прінько,
Лілія Ілку, 550810

Оксана САКРІЄР

Рекомендації щодо правил поведження з вибухонебезпечними предметами, а також правил безпечної поведінки у надзвичайних ситуаціях та в умовах воєнного стану

Шановні освітяни та батьківська громада!

Просимо ще раз звернути увагу всіх учасників освітнього процесу області на необхідність дотримання правил поведження з вибухонебезпечними предметами, а також правил безпечної поведінки у надзвичайних ситуаціях та в умовах воєнного стану.

Бережіть своє життя! Бережіть життя своїх близьких! Бережіть життя своїх дітей!

Правила поведження з вибухонебезпечними предметами

Під вибухонебезпечними предметами слід розуміти будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, що здатні за певних умов вибухати.

До вибухонебезпечних предметів належать:

Вибухові речовини — хімічні з'єднання або суміші, здатні під впливом певних зовнішніх дій (нагрівання, удар, тертя, вибух іншого вибухового пристрою) до швидкого хімічного перетворення, що саморозповсюджується, з виділенням великої кількості енергії і утворенням газів.

Боєприпаси - вироби військової техніки одноразового вживання, призначені для враження живої сили супротивника. До боєприпасів належать: бойові частки ракет; авіаційні бомби; артилерійські боєприпаси (снаряди, міни); інженерні боєприпаси (протитанкові і протипіхотні міни); ручні гранати; стрілецькі боєприпаси (набої до пістолетів, карабінів, автоматів тощо);

Піротехнічні засоби: патрони (сигнальні, освітлювальні, імітаційні, спеціальні); вибухові пакети; петарди; ракети (освітлювальні, сигнальні); гранати; димові шашки.

Саморобні вибухові пристрої - пристрої, в яких застосований хоча б один елемент конструкції саморобного виготовлення: саморобні міни-пастки; міни-сюрпризи, що імітують предмети домашнього побуту, дитячі іграшки або речі, що привертають увагу.

Зазвичай, при знаходженні серійних мін, снарядів, гранат дорослі негайно викликають фахівців, які огорожують район і знешкоджують небезпечні знахідки. Інша справа – діти. Природна цікавість спонукає їх до небезпечних експериментів. Діти підкладають боєприпаси у багаття, випробують їх на міцність ударами, намагаються розібрати, приносять додому, у двір, до школи. Тому так важливо пояснити наслідки подібних дій, навчити правилам поведінки у таких ситуаціях.

У разі знаходження вибухонебезпечного пристрою ЗАБОРОНЕНО:

- наближатися до предмета;
- пересувати його або брати до рук;
- розряджати, кидати, вдаряти по ньому;
- розпалювати поряд багаття або кидати до нього предмет;
- приносити предмет додому, у двір, до закладу освіти.

Необхідно негайно повідомити поліцію, службу з надзвичайних ситуацій або дорослих про знахідку!

Поради керівнику закладу освіти:

На випадок виявлення підозрілих предметів, що можуть виявитися вибуховими пристроями, пропонуються заходи попереджувального характеру:

- посилення пропускнуго режиму при вході і в'їзді на територію закладу, пильнування системи сигналізації і відеоспостереження;

- проведення обходів території закладу і періодичної перевірки складських приміщень на предмет своєчасного виявлення вибухових пристроїв або підозрілих предметів;

- організація проведення спільних із працівниками цивільного захисту, правоохоронних органів інструктажів і практичних занять з питань дій у разі загрози або виникнення надзвичайних подій.

У разі виявлення підозрілого предмета працівниками закладу освіти чи здобувачами освіти потрібно негайно повідомити правоохоронні органи, територіальні органи управління з питань цивільного захисту.

До прибуття оперативно-слідчої групи керівник закладу освіти повинен дати вказівку співробітникам знаходитися на безпечній відстані від знайденого предмета. У разі потреби – евакуювати людей згідно наявного плану евакуації.

Потрібно забезпечити можливість безперешкодного під'їзду до місця виявлення підозрілого предмету автомашин правоохоронних органів, співробітників територіальних органів управління з питань цивільного захисту, пожежної охорони, невідкладної медичної допомоги, служб експлуатації, забезпечити присутність осіб, що знайшли знахідку, до прибуття оперативно-слідчої групи.

У всіх випадках керівник закладу освіти дає вказівку не наближатися, не чіпати, не розкривати і не переміщати підозрілу знахідку, зафіксує час її виявлення.

Однією з серйозних загроз сучасного суспільства є тероризм. Більшість цих злочинів здійснюються з використанням вибухових пристроїв. Нерідко це саморобні, нестандартні пристрої, що їх складно виявити, знешкодити або ліквідувати. Зазвичай вони поміщаються в звичайні портфелі, сумки, банки, пакунки і потім залишають у багатолюдних місцях. У такому разі важко відрізнити сумку з вибухівкою від такої ж сумки, залишеної забудькуватим громадянином. Часто такі міні-пастки мають досить привабливий вигляд. Відомі випадки застосування їх у авторучках, мобільних телефонах, гаманцях, дитячих іграшках.

Тому бездоглядні предмети вимагають особливої уваги.

Є декілька ознак, що дозволяють припустити, що маємо справу з вибуховим пристроєм. Слід звертати увагу на:

- припарковані біля будівель автомашини, власник яких невідомий або державні номери якої не знайомі мешканцям, а також коли автомобіль давно непорушно припаркований;

- наявність у знайденому механізмі антени або приєднаних до нього дротів;

- звуки, що лунають від предмету (цокання годинника, сигнали через певний проміжок часу), мигтіння індикаторної лампочки;

-наявність джерел живлення на механізмі або поряд з ним (батарейки, акумулятори тощо);

-наявність розтяжки дротів або дротів, що тягнуться від механізму на велику відстань.

Якщо підозрілий предмет знайдено в установі, потрібно негайно повідомити про знахідку адміністрацію.

У разі знаходженні вибухонебезпечного пристрою:

1.Негайно повідомити чергові служби органів внутрішніх справ, цивільного захисту;

2.Не підходити до предмету, не торкатися і не пересувати його, не допускати до знахідки інших людей;

3.Припинити всі види робіт в районі виявлення вибухонебезпечного предмету.

4.Не користуватися засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух).

5. Дочекатися прибуття фахівців; вказати місце знахідки та повідомити час її виявлення.

Слід пам'ятати, що розмінуванням, знешкодженням або знищенням вибухонебезпечних предметів займаються тільки підготовлені фахівці-сапери, допущені до цього виду робіт.

Опинившись поблизу вибуху, стримайте свою цікавість і не намагайтеся наблизитись до епіцентру, щоб розгледіти або допомогти рятувальникам. Найкраще, що можна зробити – залишити небезпечне місце. До того ж, варто знати, якщо вибуховий пристрій встановлено зловмисно, то вони часто встановлюються парами, щоб, через деякий час після вибуху першого з них, пролунав другий вибух. Це розраховане на те, що після першого вибуху на його місці зберуться люди, у тому числі й представники силових структур, і при повторному вибуху жертв буде набагато більше.

ОТЖЕ:

-не слід робити самостійно жодних маніпуляцій із знахідками або підозрілими предметами, що можуть виявитися вибуховими пристроями;

-виявивши річ без господаря, треба звернутися до працівника поліції або іншого посадовця; не можна торкатися знахідки;

-не користуйтеся мобільним та радіозв'язком поблизу підозрілої знахідки.